

220397 - Anne vefat etti, ancak vefat etmeden bazı çocuklarına gayrimenkul ve bir miktar para vermişti.

Soru

Varisler olarak biz 5 erkek ve 1 kadın olmak üzere 6 kişiyiz. Annemin adına 7 gayrimenkul ve banka hesapları bulunmaktaydı. Ancak annem vefat etmeden varislerden 3 kişiye birer adet gayrimenkul verdi. Bunlardan birisi gayrimenkulünü sattı böylece annemin adına 6 gayrimenkul kaldı. Annem üç kişiye gayrimenkul verdiği gibi diğerlerine vermedi bu durumda çocuklar kalan altı gayrimenkülde ortak mı? Annemden aldığı gayrimenkülü satan kişiyle nasıl davranılır? Ayrıca iki kardeşim annemle ortak banka hesabı kullanmaktaydılar. Annemin adına çektikleri paraları miras parasına iade etmeleri gerekmez mi?

Detaylı cevap

Birincisi:

Anne veya baba, şer'i bir gerekçe olmaksızın çocuklar arasında ayırım yapmaları caiz değildir. Böyle bir şey olduğunda anne veya baba diğer çocuklara da aynı şeyden vermeleri veya verdiklerini iade etmeleri gerekir. Anne veya baba vefat ettiğinde hak etmediği halde bir şeyi alan çocuk bunu varislere iade etmesi veya miras hissesinden düşürülmesi gerekir.

Şeyhulislam İbn Teymiye Rahimehullah şöyle dedi:

Alimlerin tercihli görüşüne göre kızlarına özel bir varlık veren kimse hayattayken bunu geri alması gerekir. Şayet vefat edinceye kadar geri almazsa vefatından sonra geri alınır. Bu hüküm Allah ve Rasulüne itaattir. Ayrıca Ebu Bekir ve Ömer Radiyallahu anhu'ya ittibadır. Kendisine ayırımcılık yapılan kişi fazla bir şeyi alması caiz değildir. Allah'ın emrettiği adaleti uygulayarak kardeşleriyle paylaşması gerekir. (el Fetava el Kubra 4/184)

İbn Useymin Rahimehullah şöyle dedi:

Bir baba vefat ettiğinde ve bazı çocuklara diğer çocuklardan fazla varlık vermişse fazlalık iade edilir. Geri verilmediği takdirde miras hissesinden düşürülür. Çünkü baba hayattayken adil ve eşit davranması gerekirdi. Yapmadığı takdirde bu onun hakkında borç sayılır ve borç ödenmesi gerekir. Böylece fazla alan çocuğa şöyle söyleriz: Sen şayet anne veya babaya iyilik yapmak istersen sana fazla verileni geri ver. (el Şerhulmumti 11/85)

Bunun üzerine anneniz tarafından fazla verilen üç kardeş aldıkları gayrimenulleri geri vermeleri ve tekrar adil bir şekilde paylaşılması gerekir. Gayrimenkulü satan kişi ise onun hissesinden düşürülür.

Kendisine gayrimenkul verilen kardeşiniz şayet fakirlik veya ihtiyaçtan dolayı satmışsa miras paylaşımında bu gayrimenkul hesaplanmaz. Çünkü bir baba veya anne fakir veya mühtaç olan bir çocuğa para verebilir. Fakat bu gayrimenkulü satan zengin ise miras hissesinden düşürülür.

Aynı şekilde banka hesplarından para çekenler de aynı hükme tabidirler. Şayet ihtiyaç sahibi olup ve annenizin rızasıyla almışlarsa mirastan hesaplanmaz. Fakat ihtiyaç sahibi değil veya annenizin bilgisi dışında olmuşsa onların üzerinde borç olarak sayılır ve miras haklarından düşürülür.

En iyisini Allah bilir.